

politiko. — Menjšine se šopirijo črez natorne večine. Tudi onih število, kateri bodi si iz kakoršnega koli vzroka civilnega zakona potrebujejo, je vendar le majhno. Menjšina se drzne ogromni večini nekaj za zakon vrinoti, česar za zakon nikdar spoznati ne more in ne sme. Tako! in to se reče „prostost vesti“. Sicer še ta postava ni potrjena, — vendar ko bi se to zgodilo, ima gotovo večina katoličanov pravico po postavni poti se upirati, dokler je ne podere. Vsak pa ima pravico tirjati, da ga vlada ne sili pred posvetno oblastjo zakona sklepati, da tedaj crkveni zakon pripoznava.

Gotovo, da bo vojska za kristijansko odrejo v šolah veliko hujša, pa tudi hasnovitejša in te važne reči prihodnjije.

Zgodovinski spominki za prosto slovensko ljudstvo.

Spisal

Davorin Trstenjak.

Slovenska imena vesi, potokov in bregov v gornjem Štajeru v listinah od leta 1174.

Otokar VIII. vojvoda štajerski, kateri je posebno bil da-režljiv do crkev, je sekavskem u štiftu (kloštru) dal hosto za rejo živin pripravno z hribi in planinami vred (sylvam gregibus alendis aptam, cum montuosis et planis). Ta planina se je velela: Trigorole, gotovo popačeno iz: Triglavlje. Ta planina se je tudi velela: Vochorberg to je: Bohor-Bogor-boga Triglava breg. Tudi na dolnjem Štajeru blizu Planine (Montpreis) je breg Bohor.

Da je Bohor-Bogor pričuje ta okolščina, ker se dolina pod Bohorom veli že ponemčena Gotstal to je Gottesthal bogova dolina. V ti dolini je stal veliki dvor za živino imenovan: Oborwiž, od staroslov. besede: obor živinski hlev. Vode, ktere so tekle skoz ta velika posestva so se velele: Trieba, to je trebna voda, Grada in Tue-dinge to je: Tvedinja, Bistrica in Undrima. Slednja beseda je zelo važna, ker se prepričamo, da so tadaj Slovenci glasnik staroslovenski a-o-an-on, kot un izgovarjali. Undrima-Andrima, primeri: Andrica pri Gradcu, iz staroslov. Besede: andra, novoslov: odra, aqua fluctuans voda z močnimi vali tekoča.

Eden travnik se je velel: Gaevaze to je: Govače, travnik, kjer se je goveja živina pasla. Imenuje se pašnik: Vrezen to je: Breze, dalje dolina: Prednot-Predot, dalje pašnik: Pouchschach to je: v pušah, dolina Jelnich, to je: Jelnik, kjer so jele rastle, in hosta: Eisengor, to je železna gora. Eisengor je že pol nemška pol slovenska beseda. (Diplom. Styr. I. 162. 165). V Sekavi so bili regulirani korarje sv. Avguština. Od tega kloštra je dobila ime sekavska (graška) škofija. Sekava pomenja kraj, kjer so hoste posekali, in pozneje njive in travnike napravili. *)

Novičar.

Državni zbor.

V 60. seji državnih poslancev se je bila vnela pravbuda borba med centralisti in dualisti. Na dnevnem redu je namreč bilo sporočilo postavnih osnov, ktere je vlada v posvetovanje predložila posebnemu odboru zastran vredbe denarstvenih razmer z Ogersko. Večina je predlagala, naj se znane postavine osnovne prejmejo, namreč o prineskih skupnih, o državnem dolgu in o kupčijski pogodbi z Madjari. Skene strogi centralist in poročevavec odborove manjšine pravi med drugim tudi: da bi bilo boljše, da bi se bila ta reč vredila a državni zbor se o nji ne bil prašal. Tako bi se bila vsaj mirna vest ohranila. Odposlanci državnega zbora, pogajajoči se z odposlanci madjarskimi niso razumeli važnosti prijetih pogojev; je v obče žalostno, da nimamo takraj Litave takih zastopnikov, kakor Madjari, kateri koristi svoje dežele dobro zastopujejo. Minister, kateri je podpiral državnike ki so ogerskemu kralju svetovali, naj bi ne pripoznal državnega dolga, ki ga je avstrijski cesar naredil, ne grejo (spadajo) na te klopi, ampak na drugo klop. (Na klop obtožencev?) Pri teh

*) Slovenec je bil vsigdar priden gospodar. Lepo štajersko deželo, ktero se opustošili nemški Gothje, Heruli, Markomani, Kvadi pozneje divji Huni in Obri, je Slovenec sopot obdelal, vesi postavil in mesta, in vendar še ga strastni pisavci imenujejo barbara in divjaka, in če se za svoj lep jezik potegne, fanatika. Vredništvo.

besedah je nastalo silno gibanje se po celi zbornici naj večje pa med ministri. Govornik je dalje očital g. Beustu, da se poslužuje disposičnih denarjev k napravljanju javnega mnenja, in da je pridobil domače in tuje časnikarstvo, in da je celo posamezne ude odposlanstva z svojim vplivom si povoljne napravil. Predsednik govornika opomni, da bi se tako ne govorilo več v zbornici, na kar mu govornik odgovori, da posvaritve po svojih mislih ne zaslužuje. Na to je prijel g. Beust besedo in skušal pobijati Skeneovo očitanje, z čim se je 60. seja končala. V 61. se je o poravnanju v denarstvenem oziru z Madjari dalje besedovalo. Ravno tako v 62. seji, v kateri se je postava o prineskih kraljevstev in dežel takraj Litave od večine državnega zbora prišla. Cislajtanija bode tedaj res 70% plačevala.

— Za Skeneov nasvet je Slovenskih poslancev glasoval: Grof Barbo, Črne, Lipold in Toman; ostali pa tedaj za vladin predlog.

„Vidov dan“ piše: Stari in novi svet se bojuje za narodno enakopravnost. Srbi bodo tudi v tem častno in slavno svoje poslanstvo spolnili.

— Iz „Banske Bistrice“ (Neusohl) se piše v „Zukunft“: Dobro bi bilo ponoviti, da se v Ogerski posebno slovenski narodni duhovni zlo preganjajo, ker ti so voditelji ljudstvu. Z ravnateljem Čulenom se je začelo, ko so ga v Levoko prestavili; pol-leta kesnej so neki gimnazialski profesorji in potem pa Sasinek službe zgubili. G. Zajmus ni bil potrjen za kateketa, Chrastek, kateri je bil 17 let profesor, niti ni dobil fare. — Tako se pri nas silno nastopa proti duhovnim, samo da bi postali magjaroni. — Izvrsten pedagog, gospod F. Mrazek je bil potem, ko je više deset let mnogo izvrstnih učiteljev izučil, velikosrčno o službo djan in sicer zato — ker je bil — tujec. Jegova domovina Morava, je odgnanega hvaležna prišla in mu dala jednako službo, kojo je imel prej. Na njegovo mesto pa je imenovan neki Brezanoczi, o katerem se pravi, da celo ni pedagog. Zakaj bi to tudi potrebno bilo? Saj je prek in prek zadosti, če novi učitelj le same magjarone izučuje!

— Kakor se glasi sta narodna dvorna svetovavca dalmatinsko-hrvaško slavonske dvorne kancelarije gg. Utješenovič in Milič, ktera je Ranch ob službo spravil, spet dobila državne službe.

— Iz glasov, kateri so zastran volitev v deželni zbor, dozdej došli iz Hrvaške, se kaže, da bode pri zdajnih volitvah madjaronska stranka narodno prekosila; pa temu se celo ni čuditi, saj Hrvati volijo zdaj v onih istih okolščinah, v kterih so volili zadnjikrat Čehi in Slovenci kranjski.

Tržna cena

pretekli teden.

	V Vara-		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	5 80	6 35	5 50	5 50				
Rži	8 80	4 20	3 70	3 70				
Ječmena	2 80							
Ovsa	1 80	2	1 50	1 50				
Turšice (kuruze) vagan	2 80	3 25	3	3				
Ajde	2 80	3	2 55					
Prosa	3	5 20	5 60	2 50				
Krompirja	1 30	1 25						
Govedine funt	18	24	25	25				
Teletine	24	26	25	26				
Svinjetine črsteve funt	20	26	26	26				
Drv 86" trdih seženj (Klafter)	9	10	10	10				
" 18"		5 35						
" 36" mehkih	6		8	8				
" 18"		3 60						
Oglenja iz trdega lesa vagan	80	40	55	45				
" mehkega	63	30	44					
Sena cent	1 40	1 30	1	1				
Slame cent v šopah	1 20	1 10	90	65				
" za steljo	80	80	70	45				
Slanine (špeha) cent	42	33						
Jajec, tri za	10	10						

Cesarski zlat velja 5 fl. 76 kr. a. v.

Ažijo srebra 119.25.

Narodno drž. posojilo 65.10.

Loterijine srečke.

V Gradcu 14. decembra 1867: **3 54 44 79 58**

Prihodnje srečkanje je 28. decembra 1867.

V Trstu 11. decembra 1867: **80 40 10 46 64**

Prihodnje srečkanje je 21. decembra 1867.